

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 15C/18/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319201658
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mariana Pondelová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2019:4319201658.3

Uznesenie

Okresný súd Levice v právnej veci žalobcov: 1/ U. S., K.. XX.XX.XXXX, I. O. V. XXXX/XX, J., 2/ P. Q., K.. XX.XX.XXXX, I. O. W. Č.. XXX/XX, obaja žalobcovia zastúpení advokátkou: JUDr. Helena Kontrová, AK so sídlom Semerovo č. 414, IČO: 31 823 807, proti žalovanému: Poľnohospodárske družstvo Veľké Ludince, Veľké Ludince, IČO: 00 195 332, v konaní zastúpený advokátom: Mgr. Peter Nyúl, AK so sídlom kpt. Jaroša 4, Levice, o určenie, že medzi stranami nie je nájomný vzťah, takto

rozhodol:

I. Konanie **zastavuje**.

II. Žalovanému **priznáva** nárok na náhradu trov konania voči žalobcom vo výške 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou podanou na Okresný súd Levice (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) dňa 29.04.2019 domáhali určenia, že medzi stranami sporu nie je nájomný vzťah k poľnohospodárskym nehnuteľnostiam špecifikovaným v žalobe.

2. Dňa 11.12.2019 bolo súdu doručené späťvzatie žaloby v celom rozsahu. V späťvzati žaloby žalobcovia uviedli, že žalobu podali na základe rozhodnutia o prerušení konania vydaného v správnom konaní Okresným úradom Levice, pozemkovým a lesným odborom, číslo OU-LV-PLO-2019/002157-010 zo dňa 29.03.2019, kde boli žalobcovia odkázaní na podanie žaloby na súd za účelom posúdenia platnosti či neplatnosti nájomných zmlúv (v žalobe uvedené ako predbežná otázka), čím žalobcovia preukazovali naliehavý právny záujem na podaní žaloby. Žalobcovia ďalej poukázali na to, že uvedené rozhodnutie o prerušení konania na základe upozornenia prokurátora o porušení zákona pri vydávaní rozhodnutia, nenadobudlo právoplatnosť. Správny orgán vo veci konal ďalej, nanovo však o prerušení konania s odkazom na podanie žaloby na súd nerozhodol. Žalobcovia uviedli, že najprv doriešia otázku naliehavého právneho záujmu a v prípade potreby podajú žalobu opakovane. Z dôvodu späťvzatia žaloby preto navrhli konanie zastaviť. Čo sa týka nároku na náhradu trov konania, tu žalobcovia navrhli, aby z dôvodu osobitného zreteľa neboli zaviazaní na ich náhradu, pretože pre postup správneho orgánu v rozpore so zákonom, oni konali v dobrej viere. Žalobcovia zároveň poukázali na skutočnosť, že žalovaný nepostupoval v súlade so správnym poriadkom, keď ku svojim tvrdeniam nepriložil príslušné listinné dôkazy a keď im odmietol poskytnúť nájomné zmluvy. K späťvzatiu žaloby došlo po vzájomných vyjadreniach strán sporu a pred prvým pojednávaním.

3. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov, Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

4. Podľa § 145 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

5. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávajú.

6. Keďže žalobcovia zobrali žalobu späť v celom rozsahu, okresný súd konanie zastavil v súlade s citovanou zákonnou úpravou. Žalovaný nebol vyzvaný na vyjadrenie sa k späťvzatiu žaloby, pretože prípadný nesúhlas so späťvzatím žaloby by bol právne irelevantný vzhľadom ku skutočnosti, že k dispozičnému úkonu žalobcov došlo pred začatím predbežného pojednania sporu, resp. pojednávajú.

7. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

8. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

9. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

10. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Žalobcovia žiadali o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť v súlade s ustanovením § 257 CSP pre dôvody uvedené v druhom odseku tohto rozhodnutia. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§256 ods. 1). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, teda nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, ktorými sú dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Čo sú to dôvody hodné osobitného zreteľa, ako aj výnimočné okolnosti, to zákon bližšie nešpecifikuje. Existuje k tomu však už ustálená judikatúra (napr. UZN NS SR sp. zn. 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010 alebo 3MCdo/46/2012). K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Avšak nejedná sa o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, alebo I. ÚS 303/12). Musí sa jednat' o prvok individualizácie (nález ÚS ČR, II. ÚS 727/2000) a to hlavne z dôvodu negatívneho dopadu tohto ustanovenia na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Okrem uvedeného pri dôvodoch hodných osobitného zreteľa súd prihliada aj na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu (teda nielen tej strany, ktorú by podľa všeobecných ustanovení zaťažovala povinnosť nahradit' trovy konania, ale aj tej strany, ktorej majetková sféra by bola výnimočným nepriznaním náhrady trov konania dotknutá). Súd si zároveň všimá aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Aplikácia citovaného ustanovenia o nepriznaní náhrady trov konania sa nesmie javit' ako neprímeraná tvrdosť voči stranám sporu a nesmie odporovat' dobrým mravom. (uznesenie Ústavného súdu SR zo 6. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 113/2019).

12. Zároveň toto ustanovenie nie je možné považovat' za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmat', či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

13. Čo sa týka okolností tejto veci, žalobcovia poukázali na to, že dôvodom podania žaloby bolo práve rozhodnutie správneho orgánu o prerušení konania, ktoré rozhodnutie opätovne doložili do konania (v spise na č.l. 22 aj 163,164) s tým, že ak podávali takúto žalobu, konali v dobrej viere. Rozhodnutie, na ktoré žalobcovia poukazujú bolo vydané v správnom konaní vedenom pod spisovou značkou OU-LV-PLO-2019/002157-010 vo veci žiadateľky: R. V., bytom B. J. o vydanie rozhodnutia, že vzniká podnájomný vzťah. Z výrokovkej časti tohto rozhodnutia má súd preukázané, že uvedené konanie bolo

skutočne prerušené do doby vyriešenia predbežnej otázky, ktorou je platnosť či neplatnosť nájomných zmlúv uzavretých medzi doterajšími prenajímateľmi, okrem iných aj žalobkyňa v 1/ rade a žalobca v 2/ rade (ako právny nástupca po B. Q.), keďže samotné posúdenie platnosti či neplatnosti nájomných zmlúv je predmetom právneho posúdenia súdu (viď výrokovú časť rozhodnutia). Z odôvodnenia tohto rozhodnutia je zároveň možné zistiť, že už v čase správneho konania existoval medzi stranami sporu spor o tom, či nájomná zmluva je platná alebo nie. Správny orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazuje na to, že žiadateľka (R. V.) uviedla, že nájom podľa neplatných nájomných zmlúv s Poľnohospodárskym družstvom B. J. skončil ku dňu 31.12.2017 s tým, že vlastníci (okrem iných aj žalobcovia) sa domáhajú absolútnej neplatnosti nájomných zmlúv. Poľnohospodárske družstvo na výzvu správneho orgánu zaslalo vyjadrenie, v ktorom ale vyslovilo nesúhlas s právnym názorom žiadateľky, že nájomné zmluvy uzavreté medzi družstvom a prenajímateľmi by mali byť absolútne neplatné. Obdobný postoj zaujal žalovaný aj v tomto konaní, keď v rámci svojich písomných vyjadrení poukazyval na existujúci nový nájomný vzťah, ktorého vznik však žalobcovia popierajú. Z uvedeného je zrejmé, že medzi stranami sporu existuje dlhodobjší spor o ne/existenciu nájomného vzťahu, z ktorého dôvodu podaná žaloba mala opodstatnenie a to aj bez ohľadu na prebiehajúce správne konanie. Je síce možné, že určitým impulzom pre podanie takejto žaloby mohlo byť práve samotné správne konanie, kde sa žiadateľka (osoba, ktorá nie je prenajímateľom) domáha vydania rozhodnutia, že vzniká podnájomný vzťah, avšak túto skutočnosť nemožno považovať za výnimočnosť okolností tohto konania, pretože ak žalobcovia mali už dávno pred podaním tejto žaloby zato, že nájomná zmluva je absolútne neplatná, bolo namieste vyvolať práve určovacie konanie aj bez ohľadu na existenciu správneho konania, v ktorom správny orgán rozhoduje dokonca o nároku inej osoby, akou sú strany sporu.

14. Pokiaľ bol medzi stranami sporu preukázaný spor o platnosť/neplatnosť nájomnej zmluvy a tomu nadväzujúcu existenciu/neexistenciu nájomného vzťahu trvajúci už od 01.01.2018 (žalobcovia v žalobe uvádzajú, že nájom mal skončiť ku dňu 31.12.2017), s prihliadnutím na tvrdenú absolútnu neplatnosť nájomnej zmluvy, práve rozhodnutie v tejto veci by s konečnou platnosťou prinieslo vyriešenie tohto sporu. Súd preto prijal záver, že v danom prípade toto konanie nie je ničím výnimočné a výnimočnosť u neho nenastala ani z dôvodu, že mu predchádzalo rozhodnutie správneho orgánu o prerušení správneho konania, pretože ako je už uvedené vyššie, správne konanie nemuselo nevyhnutne predchádzať konaniu o tejto určovacej žalobe. Podľa názoru súdu jednoznačne ani skutočnosť, že žalobcovia pristúpili k riešeniu ich sporu až po tom, ako bolo vyvolané správne konanie osobou, ktorá ani nie je stranou sporu, nemožno považovať za výnimočnosť okolností, ale len za rozhodnutie samotných žalobcov, ktorí aj napriek tomu, že v žalobe z roku 2019 tvrdia, že nájomný vzťah mal skončiť už 31.12.2017, takmer počas celého roka 2018 otvárali v stave tejto právnej neistoty a neobrátili sa na súd už skôr. Z akého dôvodu, to v žalobe neuvádzajú. Z listinných dokladov je ale zrejmé, že situáciu začali riešiť až po tom, ako o uvedené pozemky prejavila záujem obhospodarovateľka - R. V., čo bolo až v 9/2018.

15. S prihliadnutím na uvedené súd prijal záver, že nie je splnená prvá zákonná podmienka, ktorou je výnimočnosť prípadu. Aj napriek tomu, že zákon vyžaduje kumulatívne splnenie uvedených dvoch podmienok, t. j. pre to, aby súd nerozhodol o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP je postačujúce nenaplnenie čo aj len jednej z uvedených zákonných podmienok, súd sa zaoberal aj druhou, ktorou sú dôvody hodné osobitného zreteľa.

16. Čo sa týka dôvodov hodných osobitného zreteľa, aj v tomto prípade súd prijal záver, že nie sú rovnako splnené a to ani vo vzťahu ku konaniu, ako ani vo vzťahu k stranám sporu.

16.1. Pri posúdení samotného konania, súd dospel k záveru, že toto konanie nie je ničím zvláštne, resp. sa nejedná ani o také konanie v ktorom by nastala nešpecifická procesná situácia, ktorú by súd prípadne mohol považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa. Jedná sa o bežnú žalobu, ktorou žalobcovia sledujú vyriešenie spornosti existencie alebo neexistencie nájomného vzťahu so žalovaným, ktorá má svoje opodstatnenie vždy pri vzniku daného sporu, ak nie je možné ho vyriešiť mimosúdne (čo v danom prípade možné nie je vzhľadom na tvrdenú absolútnu neplatnosť nájomnej zmluvy).

16.2. Súd rovnako prípadné dôvody hodné osobitného zreteľa nevzhladol ani na strane strán sporu. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcom nebolo priznané oslobodenie od platenia súdneho poplatku, takáto žiadosť nebola v konaní ani podaná, žalobcovia súdny poplatok zo žaloby riadne uhradili. Aj keď žalobcovia neprodukovali dôkazy preukazujúce nielen ich majetkovú situáciu ale ani majetkovú situáciu

žalovaného, ako ani neuviedli, nezdokladovali, prečo by trovy konania mal znášať práve žalovaný, ktorý nijako nemohol ovplyvniť svoje postavenie žalovaného, súd dospel k záveru, že z dôvodu späťvzatia žaloby v konaní v ktorom žalovanému už vznikli trovy konania, by bolo výrazným spôsobom zasiahnuté do jeho majetkových práv, keďže bol vystavený viacerým konaniam v ktorých mu vznikli trovy právneho zastúpenia a len z dôvodu, že žalobcovia sa bez bližšieho zdôvodnenia rozhodli zobrať žalobu späť, by vzniknuté trovy konania mal znášať sám. Navyše s vedomím, že sa do postavenia žalovaného dostane opätovne, pretože žalobcovia zvažujú možnosť podania rovnakej žaloby voči žalovanému a teda bude opätovne vystavený ďalším trovám konania. Tu súd poukazuje aj na to, že rôzni žalobcovia, zastúpení vždy tou istou právnou zástupkyňou, vyvolali na okresnom súde spolu 7 takmer identických žalôb (týkajúcich sa len iných nehnuteľností) vždy voči jednému žalovanému - Poľnohospodárske družstvo B. J., ktoré sú vedené na okresnom súde pod spisovými značkami 12C/18/2019, 14C/11/2019, 8C/19/2019, 11C/19/2019, 16C/19/2019, 12C/19/2019 a 15C/18/2019. Lustráciou spisov súd zistil, že okrem konania 11C/19/2019, došlo vo všetkých konaniach k späťvzatiu žaloby - konanie 11C/19/2019 bolo zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku.

16.3. Žalovaný však musel v jednotlivých konaniach podávať vyjadrenia, zúčastňovať sa pojednávaní. Keďže v tomto konaní (a aj iných) bol zastúpený právnym zástupcom, vznikli mu s tým samozrejme aj trovy konania (v prejednávanej veci sa jedná o trovy právneho zastúpenia).

16. 4. Odhliadnúc aj od uvedeného, že žalovaný bol vystavený viacerým konaniam rôznych žalobcov, súd poukazuje na jednu závažnú vec, ktorou je konštatovanie samotných žalobcov, ktorí už v momente späťvzatia žaloby zvažujú možnosť podania opätovnej žaloby s rovnakým predmetom konania (možno s iným zdôvodnením naliehavého právneho záujmu, čo vyplýva z vyjadrenia žalobcov „žalobcovia doriešia najprv otázku naliehavého právneho záujmu a v prípade potreby podajú žalobu opakovane“), avšak voči tomu istému žalovanému.

17. Z vyššie uvedeného súd prijal záver, že v tomto konaní nie je splnená ani jedna z podmienok, ktorých splnenie zákon vyžaduje k tomu, aby mohol súd rozhodnúť podľa § 257 CSP. Súd preto o nároku na náhradu trov konania nerozhodol tak, že ich náhradu žiadnej zo strán konania nepriznal. Navyše súd by takéto rozhodnutie považoval aj za rozhodnutie, ktoré by odporovalo dobrým mravom, a to práve z dôvodu postoja samotných žalovaných, ktorí na jednej strane žalobu zoberú späť a to bez bližšieho zdôvodnenia prečo urobili takýto dispozitívny úkon (žalobcovia sa viac zameriavali na to, čo bolo dôvodom podania tejto žaloby) a na druhej strane ale zvažujú jej opätovné podanie, čo evokuje to, že žalobcovia majú stále pochybnosti v otázke ne/existencie nájomného vzťahu. Pokiaľ tieto pochybnosti u žalobcov pretrvávajú, bolo namieste na podanej žalobe zotrvať. Ak sa tak nestalo, žalobcovia musia znášať následky svojho rozhodnutia, v danom prípade v podobe náhrady trov konania. Nie je akceptovateľné, aby bol žalovaný vystavený trovám tohto konania, ktoré by si pri aplikácii citovaného ustanovenia mal znášať sám, a následne (po podaní ďalšej žaloby, možno len s iným odôvodnením naliehavého právneho záujmu), by bol vystavený ďalším trovám konania. Ako už bolo uvedené vyššie, ak už bola podaná žaloba, nič nebránilo žalobcom v konaní pokračovať až do právoplatného skončenia konania meritórnym rozhodnutím. Pokiaľ sa žalobcovia však rozhodli žalobu zobrať späť, súd je toho názoru, že práve oni zavinili zastavenie konania.

18. Keďže súd dospel k záveru, že na rozhodnutie o trovách konania nie sú splnené zákonné podmienky podľa § 257 CSP, súd preto rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP a to podľa zásady zodpovednosti za zavinenie.

19. Ak žalobcovia bližšie nezdôvodnili prečo došlo k späťvzatiu žaloby, ktorú navyše zvažujú podať opätovne, je jednoznačne preukázané, že zastavenie konania zavinili práve žalobcovia. V konaní je ďalej preukázané, že žalobcovia pristúpili k späťvzatiu žaloby síce pred prvým pojednávaním, avšak až po tom, ako boli vykonané prvé procesné úkony - vyjadrenia k žalobe. Tiež je preukázané, že žalovaný sa k žalobe vyjadril prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu, teda v konaní mu už vznikli trovy, na ktorých náhradu si uplatnil aj nárok. S prihliadnutím na uvedené dôvody, súd preto priznal nárok na náhradu trov konania práve žalovanému a to v súlade s ustanovením § 256 ods. 1 CSP. Pokiaľ žalobcovia v späťvzatiu žaloby poukazujú na rozhodnutie správneho orgánu o prerušení konania, resp. na tú skutočnosť, že žalovaný odmietol poskytnúť žalobcom nájomné zmluvy, pričom aj správne orgánu predložil listinné doklady až na základe upozornenia, ani toto konštatovanie nevyvracia tú skutočnosť,

že práve žalobcovia zavinili zastavenie konania. Možno to mať skôr za dôvody, ktoré viedli žalobcov k podaniu tejto žaloby, vo vzťahu k čomu súd uviedol svoju argumentáciu v predchádzajúcich odsekoch.

20. Súd preto priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcom a to práve v rozsahu 100 %. O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, tak ako je to uvedené vo výroku č. 2 tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.